

Fiskeridirektoratet  
Postboks 185 Sentrum  
5804 BERGEN

Att:

20.10.2016

**WWFs innspill til «Sak 32 – Eventuelt - Innspill til styrking av forvaltning av pigghå, håbrann, brugde, håkjerring og silkehai, samt økt datagrunnlag for pigghå og håbrann»**

Stortinget har satt som mål at naturen skal forvaltes slik at planter og dyr som finnes naturlig sikres i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. På tross av dette foregår det fremdeles et betydelig ikke-bærekraftig fiske etter enkelte truede og nær trua arter i norske farvann. WWF forutsetter at Fiskeridirektoratet (FD) i sine forslag til reguleringer for 2017, bringer forvaltningen i tråd med forvaltningsmålet for arter i naturmangfoldloven og forvaltningsprinsippet i havressurslova.

WWF mener at det skal opprettholdes et **forbud mot direktefiske** av artene pigghå (*Squalus acanthias*), håbrann (*Lamna nasus*), brugde (*Cetorhinus maximus*) og silkehai (*Carcharhinus falciformis*). Det skal heller **ikke tillates bifangstkvoter eller fritidsfiske** for disse artene. WWF mener også at håkjerring (*Somniosus microcephalus*) bør inkluderes i gjeldende [samleforskrift for de ulike haiartene](#), med forbud mot både direkte-, bifangst- og fritidsfiske.

WWF ønsker å fremheve at oppdaterte råd fra *det internasjonale havforskningsrådet* (ICES) sier «null fangst» for artene; [pigghå](#), [håbrann](#) og [brugde](#). For håkjerring er [oppdaterte råd fra forskningen](#) at haiens forvaltning må vurderes på nytt da det har fremkommet mye ny kunnskap om arten. Silkehai forekommer (enn så lenge) ikke i norske farvann.

[Kunnskapen i norske farvann om artene](#); pigghå, håbrann, brugde og håkjerring er utdatert og WWF mener at det må avsettes økonomiske midler til etablering av et **merkefiske** etter spesielt artene pigghå og håbrann for å innhente mer kunnskap om disse truede haiartene, som tidligere hadde stor kommersiell interesse. Etablering av et merkefiske etter pigghå og håbrann er noe [Norges Fiskarlag også støtter](#). Merkefisket bør gjøres i samarbeid med andre relevante nasjoner som deler de to haibestandene med Norge.

#### WWF mener:

- At **forbudet mot direktefiske** av pigghå, brugde og håbrann opprettholdes med bakgrunn i ICES sine anbefalinger og i henhold til eksisterende forskrift.
- At **håkjerring inkluderes i forskriften** med et forbud mot direkte fiske, bifangst adgang og fritidsfiske.
- At **bifangst** av pigghå, håbrann, brugde, silkehai og håkjerring skal holdes til et absolutt minimum, og dagens bifangstkvote for pigghå på 15 % avregnet på halvårsbasis endres til null.
- At **levende bifangst** av pigghå, brugde, håbrann, silkehai og håkjerring skal uten unntak slippes tilbake i havet.
- At tidligere bestemmelse om **ikke å utføre et overvåkingsfiske** av pigghå og håbrann opprettholdes.
- At det settes av økonomiske midler til en etablering av **et merkefiske** etter artene pigghå og håbrann. Merkefisket skal ha som formål om å innhente ny bestandskunnskap uten å påvirke disse i negativ grad i henhold til internasjonale forpliktelser. Arbeidet bør ledes av Havforskningsinstituttet (HI).
- Det inkluderes **et forbud mot å skjære finner** av *alle* haiarter i norske farvann før fangsten er landet (ikke bare håbrann og brugde som gjeldende forskrift sier i dag).

#### Internasjonal forpliktelse

Norge har gjennom Biomangfoldkonvensjonen (CBD) politisk forpliktet seg til blant annet [Aichi-mål nr. 6](#) at *alle fiskebestander skal høstes bærekraftig innen 2020, slik at man unngår overfiske. Det skal finnes oppbygningsplaner og tiltak for minkende bestander – og truede arter skal være innenfor trygge økologiske nivåer.*

Med bakgrunn i ICES sine anbefalinger i avsnittet over, mener WWF at FD ikke tar tilstrekkelig hensyn til ivaretagelsen av pigghå, håbrann, brugde og håkjerring når det gjelder internasjonale forpliktelser iht Aichi-mål nr 6 ved dagens forvaltning av artene. Silkehai er ikke like relevant for norske fiskere.

#### Forholdet til havressurslova

Formålsparagrafen i [Havressurslova](#) sier at: *“Formålet med lova er å sikre ei berekraftig og samfunnsøkonomisk lønsam forvaltning av dei villlevande marine ressursane og det tilhøyrande genetiske materialet og å medverke til å sikre sysselsetjing og busetjing i kystsamfunna.”*

Forvaltningsprinsippet jf. § 7 i Havressurslova sier at: *«Ved forvaltninga av dei villlevande marine ressursane og det tilhøyrande genetiske materialet skal det leggjast vekt på*

- a) ei føre-var-tilnærming i tråd med internasjonale avtalar og retningslinjer*
- b) ei økosystembasert tilnærming som tek omsyn til leveområde og biologisk mangfald*

c) *ein effektiv kontroll med hausting og anna utnytting av ressursane»*

WWF-Norge mener at spesielt pigghå i dag ikke forvaltes bærekraftig, og at det er viktig at forvaltningen av denne arten bringes trygt innenfor formålsparagrafen og forvaltningsprinsippet i havressurslova jf. § 7, bokstav a, b og c. Summen av bifangstfisket av pigghå kan være problematiske med tanke på uttaket de vitenskapelige rådene fra ICES legger opp til. For håkjerring bør FD legge opp til en sterkere føre-var-tilnærming i lys av ny kunnskap om livsløp hos arten. Den eksisterende datamangelen for de ulike haiartene er generelt svært problematisk med tanke på §7, bokstav a,b og c. Silkehai er ikke så relevant for norske farvann.

### **Globalt og nasjonalt utrydningstruede arter**

Pigghå er oppført som “sterk truet” (EN) på [nasjonal rødliste av 2015](#) og er klassifisert som «kritisk truet» i hele det nordøstlige Atlanterhavet på [internasjonale rødliste til Verdens Naturvernunion](#) (IUCN) over truede arter.

Brugde og håbrann er oppført som henholdsvis “truet” (EN) («Sårbar» på [IUCNs internasjonale rødliste](#)) og “sårbar” (VU) («sårbar» på [IUCNs internasjonale rødliste](#)) på [nasjonal rødliste av 2015](#). Brugde og håbrann står også oppført på Washingtonkonvensjonen (CITES) [Appendix II](#) over arter som krever spesiell beskyttelse ved internasjonal handel.

Silkehai er ikke oppført på nasjonal rødliste, men er klassifisert som «nært truet» på [IUCNs internasjonale rødliste](#). Silkehai ble [senest i år vedtatt oppført](#) på den samme CITES-listen som de to haiartene omtalt i avsnittet over, også den under Appendix II.

Håkjerring er oppført som «datamangel» på Artsdatabankens [nasjonale rødliste over truede arter av 2015](#), og «nær truet» på [IUCNs internasjonale rødliste](#). For håkjerring har det kommet [ny kunnskap om kjønnsmodning og levealder for arten](#), noe som gjør at denne fisken er betydelig mer følsom for overfiske enn tidligere antatt. Håkjerring er nå antatt å være blant de lengstlevende dyrene i verden, og kan oppnå en alder av rundt 500 år. De kjønnsmodnes i en alder av ca. 150 år.

WWF mener pigghå, håbrann og brugde bør forvaltes etter oppdaterte råd fra ICES som anbefaler «null fangst» for alle tre artene. Håkjerring bør i lys av ny kunnskap om kjønnsmodning og levealder, også forvaltes etter «null fangst-regime». WWF mener også at forbudet mot fiske av silkehai kan videreføres. Alle forbudene bør også gjelde fritidsfiske.

### **Merkefiske**

WWF mener at det bør settes av økonomiske midler til datainnsamling i form av et merkefiske for de utrydningstruede artene pigghå og håbrann. Arbeidet bør ledes gjennom HI og bør gjøres i samarbeid med andre relevante nasjoner som deler de to haibestandene med Norge.

Fiskere som får levende pigghå og håbrann i sine redskaper kan merke disse med små nummermerker og notere ned art, lengde, fangstdato, fangststed og fangstmetode. Fisken slippes så tilbake i vannet. Innsamlet data innrapporteres til HI på månedsbasis. Ved gjenfangst noteres tilsvarende data ned og sendes HI på samme måte. For begge disse tjenester bør fiskeren kompenseres økonomisk. HI bør også få midler til å utstyre et visst antall hai av hver art med satellittsender for lengre og mer nøyaktig datainnsamling.

Merkefiske vil etter WWFs syn være en «vinn – vinn situasjon» for alle parter:

- Norge innhenter **ny kunnskap** om truede arter uten å bryte med internasjonale forpliktelser om å ivareta biologisk mangfold.
- **Fiskerne får betalt** for å gjøre en god jobb, og vil samtidig bidra til å sikre arter for fremtiden slik at disse forhåpentligvis en dag blir forsvarlige å beskatte.
- **Forskere får tilgang på ny informasjon** som vil være verdifullt i bestandsvurderinger.
- Bestandene av **pigghå og håbrann vil på sikt kunne gjenoppbygges**, som er viktig, både for det marine økosystemet og for fiskerinæringen.

Vennlig hilsen  
for WWF-Norge



Heidi Sørensen  
leder, land- & havmiljøavdelingen  
[hsorensen@wwf.no](mailto:hsorensen@wwf.no)



Fredrik Myhre  
rådgiver, fiskeri & havmiljø  
[fmyhre@wwf.no](mailto:fmyhre@wwf.no)